

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoCsp/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920200154
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6920200154.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v spore žalobcu L., s. r. o., so sídlom v X., L. XX, N.: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, majerníkova 3479/3A proti žalovanej O. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., K. lúka XXXX/XX, o zaplatenie 550,16 EUR s prísl. a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 14Csp/3/2020-70 zo dňa 08. 06. 2020, v znení uznesenia č. k. 14Csp/3/2020-98 zo dňa 25. 08. 2020 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu zamietol v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku, ktorým žalovanej náhradu trov konania na súde prvej inštancie nepriznal (výroky II. a III.), p o t v r d z u j e .
- II. Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.
- III. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd konal o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal pôvodne proti žalovanej T. T., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom U. XX, zaplatenia zostatku úverovej istiny vo výške 550,16 EUR, zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 10 % ročne zo sumy 550,16 EUR od 07. 02. 2017 do zaplatenia, zaplatenia poplatkov za upomienku spolu vo výške 180 EUR, zaplatenia poplatku za spracovanie úveru v sume 100 EUR a ďalej zaplatenia zmluvného úroku vo výške 32,22 % ročne z dlžnej sumy a 5 % ročného úroku z omeškania z dlžnej sumy 550,16 EUR od 07. 02. 2017 do zaplatenia.

1.2. Okresný súd o žalobe rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo sumy 550,16 EUR od 07. 02. 2017 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol, lebo prihliadol na premlčanie práva.

2.1. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 01. 04. 2016, na základe ktorej poskytol úver v sume 1.000 EUR, ktorý sa dlžníčka zaviazala vrátiť spolu s úrokom v sume 249,60 EUR a poplatkom za expresné spracovanie úveru v sume 100 EUR, všetko v sume 1.349,60 EUR a to v 12 mesačných splátkach, ktoré boli splatné vždy k 1. dňu v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky 01. 05. 2016 a to tak, že 1. až 4. splátka boli v sume 1,- EUR a 5. až 12. splátka vo výške po 168,20 EUR. Zmluvne dohodnutý úrok v sume 249,60 EUR zodpovedal 32,22 % ročnému úroku z poskytnutého úveru. Úrok bol vyčíslený v prípade riadneho splatenia úveru k 01. 04. 2017. V zmluve je uvedená hodnota RPMN vo výške 37,44 %.

2.2. Žalobca uplatnil zostatok neuhradenej istiny v sume 550,16 EUR, pretože na istinu úveru dlžníčka uhradila len sumu 449,84 EUR.

2.3. Žalobca úver zosplatnil ku dňu 06. 02. 2017, pretože žalovaná porušila zmluvné povinnosti. Neuhradila splatné splátky a to časť 7. splátky a ďalej splátky v poradí 8., 9., a 10.

3. Okresný súd mal preukázané, že žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou časti 7. splátky, ktorá bola splatná 01. 11. 2016 a ku dňu zosplatnenia bola v omeškaní s úhradou viac ako 4 mesiace a do zosplatnenia neuhradila ani nasledujúce splátky 8. až 10.

4. Okresný súd prednostne aj bez námietky zisťoval premlčanie práva, pretože žaloba bola podaná po nadobudnutí účinnosti právnej úpravy § 54a Občianskeho zákonníka, ku ktorej došlo zák. č. 343/2018 Z. z. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať.

5. Okresný súd zistil, že trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva márne uplynula ku dňu 04. 11. 2019, pretože žaloba bola podaná až 17. 01. 2020. Začiatok premlčania počítal odo dňa zročnosti 7. splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, t. j. od 01. 11. 2016. Trojročná premlčacia doba sa vzťahovala na žalobou uplatnenú istinu, vrátane zmluvného úroku a úroku z omeškania a poplatku za spracovanie úveru. Keďže veriteľ premlčanú pohľadávku uplatnil na súde včas, nemohol premlčané právo veriteľovi priznať a v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka v tejto časti žalobu zamietol z dôvodu uplynutia premlčacej doby.

6. Okresný súd zamietol žalobu aj v časti nároku za zaplatenie sumy 180 EUR, ktorý bol odôvodnený ako poplatky za 6 upomienok vo výške 30 EUR, keďže žalobca dôkazné bremeno o existencii upomienok neunesol. Žalobca upomienky nepredložil a neukázal, že by ich doručoval žalovanej.

7. Okresný súd považoval za dôvodný iba nárok žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne zo sumy 550,16 EUR od 07. 02. 2017. Zmluvná pokuta bola dohodnutá v spotrebiteľskej úverovej zmluve písomne, v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka a to vo výške 10 % ročne z dlžnej čiastky. Zo žaloby vyplýva, že dlžnou čiastkou je neuhradená istina úveru 550,16 EUR, ktorej splatnosť nastala od 06. 02. 2017. Premlčacia doba pre splnenie nároku začína plynúť nasledujúcim dňom po tom ako nárok vznikol, z čoho vyplýva, že ku dňu 07. 02. 2017 nebola zmluvná pokuta premlčaná.

8. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 54a, § 53 ods. 9, § 101, § 103, § 544 ods. 1, ods. 2 a § 565 Občianskeho zákonníka. V konaní bola úspešnejšia žalovaná strana v rozsahu 64 % ale náhradu trov konania jej v zmysle § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP nepriznal, lebo sa k žalobe nevyjadřila a podľa obsahu spisu žalovanej žiadne trovy nevznikli.

9. Proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, podal odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal nesprávne skutkové zistenia a právne posúdenie veci. Žalobca poukázal na všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré v bode 15e uvádzajú, že ak spotrebiteľ neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky stáva sa celý dlh splatný okamžite. Na základe neplnenia povinnosti žalovaného a v zmysle uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 01. 04. 2016 splatnosť spotrebiteľského úveru nastala dňa 06. 02. 2017.

10. Pri doručovaní odvolania protistrane okresný súd zistil, že žalovaná po skončení konania na súde prvej inštancie zomrela dňa 02. 07. 2020. Uznesením č. k. 14Csp/3/2020-98 zo dňa 25. 08. 2020 podľa § 63 CSP rozhodol o pokračovaní v konaní so žalovanou O. T., nar. XX. XX. XXXX, ktorá je právnym nástupcom pôvodnej žalovanej, čo vyplývalo z oznámenia notárky v G. U., Y. P., sp. zn. 3D/530/2020, Dnot 187/2020 (č. l. 96), že menovaná osoba je jedinou závetnou dedičkou pôvodnej žalovanej.

11. Žalovaná O. T. vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 03. 10. 2020 uviedla, že odvolanie nepokladá za relevantné a žaloba bola premlčaná tak, ako konštatoval rozsudok okresného súdu zo dňa 08. 06. 2020, s výnimkou zmluvnej pokuty vo výške 10 % ročne zo sumy 550,16 EUR od 07. 02. 2017 do zaplatenia.

12. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pretože rozhodnutie je vecne správne.

13. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné. Odvolacie dôvody, ktoré uviedol žalobca, sa v podstatnom rozsahu netýkali skutkových a právnych záverov, na ktorých založil rozhodnutie súd prvej inštancie. V časti týkajúcej sa spochybnenia správnosti posúdenia premlčania práva a počítania premlčacej doby žalobca stručne uviedol iba to, že splatnosť úverovej zmluvy nastala 06. 02. 2017. Žalobca svoje odvolanie nekonkretizoval na skutkový stav, vymedzený v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd nezistil procesné pochybenia, na ktoré by musel prihliadnuť z úradnej moci a ktoré by mohli byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia. Odvolanie neobsahuje relevantné skutkové a procesné nesprávnosti, ktoré vytýkal súdu prvej inštancie, pre ktoré žiadal rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konania. V zmysle § 380 ods. 1 CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný. V zmysle § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.

14.1. Nebolo sporné skutkové zistenie, že v spotrebiteľskej úverovej zmluve bolo dohodnuté plnenie peňažného dlhu v splátkach. Súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že rozhodujúci deň pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby je splatnosť 7. splátky, ktorá pripadala na deň 01. 11. 2016. Uvedený skutkový záver nebol sporný. Nebolo sporné ani to, že žalobca využil právo na predčasné zosplatnenie odo dňa zročnosti (splatnosti) tej splátky, od splatnosti ktorej uplynuli štyri mesiace a omeškanie s touto splátkou trvalo aj v čase vykonania úkonu veriteľa 06. 02. 2017, ktorým došlo k zosplatneniu úveru.

14.2. Odvolací súd dodáva, že je pri zosplatnení úveru treba rozlišovať nielen to, kedy pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ požadovať zaplatenie celého dlhu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ale aj to, do kedy môže veriteľ uvedené právo uplatniť s účinkami plynutia premlčacej doby „odo dňa zročnosti nesplnenej splátky“ podľa § 103 Občianskeho zákonníka.

14.3. Pôvodná žalovaná riadne neuhradila 7. splátku až do vyhlásenia predčasnej splatnosti, preto začiatok premlčania pripadá na deň nasledujúci po splatnosti neuhradenej druhej splátky, z čoho okresný súd správne vychádzal.

15. Žalobca založil svoje odvolanie na tom, že premlčacia doba začína plynúť od splatnosti splátky, ktorá bola zo strany žalobcu ako veriteľa dôvodom zosplatnenia celého úveru a že premlčacia doba sa má počítať až odo dňa zosplatnenia úveru, teda od 06. 02. 2017, pretože žalobcovi vzniklo prvýkrát právo domáhať sa svojho nároku na súde po zosplatnení úveru. Uvedené dôvody nie sú v súlade s právnou úpravou premlčania podľa § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka.

16. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

17.1. Ustanovenie druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka predstavuje špeciálnu úpravu premlčania práva k právnej úprave premlčania práva podľa § 101. Aplikácia § 101 Občianskeho zákonníka bude potom vo vzťahu k druhej vete § 103 namieste, len pokiaľ sa jedná o dĺžku premlčacej doby (3 roky), nakoľko ustanovenie § 103 druhej vety inú úpravu ohľadne dĺžky premlčacej doby neuvádza.

17.2. V prípade predčasnej splatnosti celého dlhu nezačne plynúť premlčacia doba až odo dňa zročnosti tej splátky, ktorá bola dôvodom zosplatnenia, ale začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na zročnosť najstaršej omeškanej splátky. Za celý dlh z hľadiska počítania premlčania podľa § 103 Občianskeho zákonníka sa totiž považujú všetky neuhradené splátky a nielen tie, pre ktoré veriteľ dlh zosplatnil. Posúdenie podmienok premlčania podľa ust. § 103, veta druhá Občianskeho zákonníka z hľadiska počiatku plynutia premlčania „odo dňa zročnosti nesplnenej splátky“ zodpovedá skutočnosti, že predošlé splátky sú už splatné, pri nich premlčanie nastalo podľa § 103, veta prvá Občianskeho zákonníka aj podľa § 101 Občianskeho zákonníka.

18. Ak teda v prejednávacom prípade žalobca pristúpil k zosplatneniu dlhu vo vzťahu k omeškaniu žalovanej, treba vychádzať z toho, že premlčanie práva začína plynúť so splátkou splatnou dňa 01. 11. 2016 a trojročná premlčacia doba márne uplynula dňa 01. 11. 2019, pretože žaloba bola na okresnom súde podaná (oneskorene) až dňa 17. 01. 2020.

19. Odvolací súd nemal dôvod vecne posudzovať skutkový a právny záver okresného súdu v tej časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené a teda, že premlčaním nebolo dotknuté právo na zmluvnú pokutu. V

tejto časti odvolanie nebolo podané a rozhodnutie okresného súdu tak nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. Považuje však za potrebné uviesť, že okresný súd priznal zmluvnú pokutu z premlčanej istiny, resp. priznal zmluvnú pokutu od 07. 02. 2017, hoci vec v súvislosti s istinou uzavrel tak, že až do 1. 11. 2019 bola istina premlčaná.

20. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorej však žiadne účelne vynaložené trovy v odvolacom konaní nevznikli a preto jej odvolací súd trovy odvolacieho konania nepriznal.

21. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).